

Inhoud

1. Inleiding	11
1.1 Onderzoeksopzet	11
1.2 Doelstellingen	12
1.3 Vragenlijst	14
1.4 Dataverzameling	14
Leeswijzer	15
 Deel I Meetinstrumenten en kerncijfers	 17
 2. Het sociale profiel van de respondenten	 19
<i>Sofie Beunen, Astrid van Steen, Jessy Siongers en John Lievens</i>	
Inleiding	19
2.1 Leeftijd	20
2.2 Geslacht	21
2.3 Woonplaats	21
2.4 Gezinssituatie	22
2.5 Nationale herkomst	26
2.6 Nederlands als spreektaal	28
2.7 Opleidingsniveau	30
2.8 Arbeidstoestand	36
2.9 Levensbeschouwing	41

2.10	Inkomen	42
2.11	Ouderlijk milieu	47
3.	Cultuurparticipatie	55
	<i>Sofie Beunen, Astrid van Steen, Jessy Siongers, Wendy Smits en John Lievens</i>	
	Inleiding	55
3.1	Muziek	56
3.2	Film	67
3.3	Podiumkunsten	70
3.4	Leesgedrag	75
3.5	Musea en tentoonstellingen	79
3.6	Erfgoed	84
3.7	Creatieve participatie	87
3.8	Cultuureducatie	94
4.	Lokaal cultuurbeleid	103
	<i>Kobe De Keere, Kyra de Korte en Ignace Glorieux</i>	
	Inleiding	103
4.1	Bibliotheken	103
4.2	Cultuurcentra	110
5.	Mediagebruik, e-cultuur en mediawijsheid	115
	<i>Alexander Deweppe, Ike Picone, Katia Segers en Caroline Pauwels</i>	
	Inleiding	115
5.1	Computer en Internet	115
5.2	Toestelgebruik	120
5.3	Toepassingen en activiteiten op het internet	121
5.4	Mobiel Internet	124

5.5 Online diensten	127
5.6 E-cultuur	131
5.7 Mediavaardigheden	138
6. Mediarepertoire en nieuwsconsumptie	141
<i>Alexander Deweppe, Ike Picone, Katia Segers en Caroline Pauwels</i>	
Inleiding	141
6.1 Televisie	141
6.2 Radio	145
6.3 Nieuws	148
7. Sociaal-cultureel werk	165
<i>Wendy Smits</i>	
Inleiding	165
7.1 Vrijtijdsbesteding	166
7.2 Sociale participatie	172
7.3 Vrijwilligerswerk	185
7.4 Evenementen	188
7.5 Eenzaamheid, maatschappelijke waardering en buurtbetrokkenheid	191
7.6 Maatschappelijke mensbeelden	193
8. Sport en fysieke activiteit	197
<i>Marc Theeboom, Jeroen Scheerder, Annick Willem, Zeno Nols, Helena Wittock, Kristine De Martelaer, Peter Clarys, Veerle De Bosscher, Julie Borgers, Erik Thibaut, Jan Seghers, Johan Lefevre, Katrien De Cocker, Leen Haerens, Ilse De Bourdeaudhuij, Greet Cardon en Benedicte Deforche</i>	
Inleiding	197
8.1 Sportparticipatie, sportkeuze en wijze van sportbeoefening	199
8.2 Sportparticipatie op 12-14-jarige leeftijd	204

8.3 Sportbeoefening ouders op 12-14-jarige leeftijd van hun kind	208
8.4 Sportfrequentie en tijd die besteed wordt aan sport	212
8.5 Context van sportbeoefening	214
8.6 Uitgaven aan sport	221
8.7 Verplaatsingswijze en -bereidheid	223
8.8 Redenen om aan sport of fysieke activiteit te doen, om te stoppen of er opnieuw mee te starten	226
8.9 Deelname aan sportevenementen en invloed op sportparticipatie	235
8.10 Vrijwilligerswerk in de sport	238
8.11 Gestalte en gewicht	240
8.12 Tijdsbesteding aan beroepsactiviteiten, studie en vrije tijd, actief en passief transport	241
8.13 Fysieke activiteit en zitten	246
9. Ouderlijke stimulansen en opvolging van participatie	251
<i>Jessy Siongers</i>	
Inleiding	251
9.1 Ouderlijke visie op vrijetijdsbesteding van kinderen	251
9.2 Ouderlijke opvolging	255
9.3 Perceptie vrijetijdsmogelijkheden in buurt voor kinderen en jongeren	257
Deel II Dataverzameling	261
<i>Jessy Siongers, Astrid Van Steen en John Lievens</i>	
10. Voorbereiding van het veldwerk: selectie marktonderzoeksbureau en eerste afspraken	264
11. Onderzoekspopulatie en steekproef	267
12. Contactprocedure	270
13. Procedure voor het gebruik van adressen	274
14. Interviewers	274
15. Permanente kwaliteitsbewaking van de dataverzameling	279

16. Gerealiseerde steekproef	291
17. Datacleaning	294
18. Weging	295

1. Inleiding

1.1 Onderzoeksopzet

Dit boek bevat de basisgegevens van de Participatiesurvey 2014 (PaS14). In opdracht van de Vlaamse overheid verrichtten de Steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd, Sport en Media in 2014 een grootschalig onderzoek naar de staat van de participatie in Vlaanderen. Verscheidene onderzoeksteams die onder deze vier steunpunten ressorteerden, werkten mee aan het hele proces, gaande van het uitwerken van het onderzoeksopzet, het opstellen van de vragenlijst, het uitvoeren van de dataverzameling, de analyses van de data tot rapportering van de resultaten. Dit maakt dat dit boek het resultaat is van niet alleen een intensieve samenwerking over de steunpunten heen, maar ook van een vergaande interdisciplinaire samenwerking. Onder meer sociologen, economen, sportwetenschappers, pedagogen, criminologen en communicatiewetenschappers verleenden hun meewerking. Gedurende het volledige proces was ook het Vlaamse beleid nauw betrokken, zowel op het niveau van departementen, kabinetten als sectorale actoren, om beleidsafstemming te verzekeren.

Dit boek vormt een tweeluik met het boek 'Participatie in kaart gebracht. Eerste analyses van de Participatiesurvey 2014' (Lievens, Siongers & Waeye, 2015) waarin de eerste meer diepgaande analyses worden gerapporteerd. In het eerste deel van dit boek geven we de kerncijfers van de Participatiesurvey 2014 en lichten we de vragenlijst uitgebreid toe. In het tweede deel gaan we in op het proces van dataverzameling en geven we informatie over de gevolgde procedures om een dataset van de hoogst mogelijke kwaliteit te verkrijgen.

Betrouwbaar cijfermateriaal vormt voor de Vlaamse overheid een belangrijke bron bij het uittekenen en uitvoeren van de beleidslijnen. Specifiek wenst de Vlaamse overheid voor haar beleid met betrekking tot de thema's cultuur, jeugd, media en sport op basis van de participatiesurvey meer inzicht te krijgen in participatiegedrag en de daaraan gerelateerde attitudes van de Vlamingen.

Centraal aandachtspunt in het Vlaamse beleid ten aanzien van cultuur, jeugd, media en sport is het verbreden, uitdiepen en vooral stimuleren van de participatie aan het diverse aanbod. Hiervoor is betrouwbaar cijfermateriaal over de graad van participatie onontbeerlijk, in zo fijn mogelijk detail en met oog voor diverse vormen van deelname.

Daarnaast is inzicht noodzakelijk in de belangrijkste factoren die participatie beïnvloeden en in wat de belangrijkste stimulators en drempels zijn voor verhoogde participatie. In de recentste beleidsnota's omtrent Cultuur (Gatz, 2014a), Jeugd (Gatz, 2014b), Media (Gatz, 2014c) en Sport (Muyters, 2014) wordt de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis over participatie van de Vlaming in het algemeen en van kansengroepen in het bijzonder naar voor geschoven als een noodzakelijk element voor een doordacht en duurzaam beleid.

Opdat onderzoek een ondersteunende rol in participatiebeleid kan vervullen, dient cijfermateriaal volgens de hoogst mogelijke standaarden van methodologische kwaliteit en rigiditeit verzameld te zijn. Al te vaak wordt dit proces van dataverzameling als secundair beschouwd en geldt – verkeerdelijk en zeer nefast – louter het streven naar grote aantallen. De huidige digitale mogelijkheden laten ook toe op zeer korte tijd een groot aantal respondenten verkrijgen. De samenstelling van de aldus bereikte respondenten vormt evenwel zelden (en we durven zelfs te stellen nooit) een representatieve weergave van de samenleving en zal in het geval van onderzoek naar participatie altijd de participatiegraad overschatten.

Om de beoogde doelstellingen te realiseren, is gedetailleerde informatie nodig waardoor antwoord kan worden geboden op belangrijke vragen met betrekking tot de toestand van de participatie, belemmeringen voor deelname, modes en contexten van participatie, de mate van overlap in deelname aan deze domeinen en participatie beïnvloedende mechanismen, en dit met oog voor diverse vormen van deelname. Dit vereist enerzijds een voldoende grote steekproef, gegeven de lage participatiegraden in gedetailleerde aanbodcategorieën. Anderzijds vraagt het een dataverzameling die voldoende ruimte biedt om de nodige informatie in zo fijn mogelijk detail te bevragen. Een brede enquête, zoals de jaarlijks georganiseerde SCV-surveys, biedt op beide punten onvoldoende mogelijkheden om de gestelde vragen in voldoende detail te behandelen.

1.2 Doelstellingen

De Participatiesurvey 2014 heeft als doel het participatiegedrag, de voornaamste drempels en de attitudes rond participatie en aanbod gedetailleerd in kaart te brengen voor de domeinen kunsten/erfgoed, sociaal-cultureel werk, mediagebruik, sport en jeugd, met ook oog voor diverse vormen van deelname. Met de Participatiesurvey 2014 beogen we niet alleen het verschaffen van gedetailleerde domeinspecifieke informatie, tevens zal de dataset een unieke bron leveren voor transversaal en interdisciplinair onderzoek naar participatie en vrijetijdsbesteding in Vlaanderen. De uitgebreide vragenlijst laat eveneens toe zowel beleidsrelevante informatie te verstrekken als input te leveren voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. En aangezien de participatiesurvey voor de derde keer werd afgenomen, laat de huidige survey ook toe om evoluties in participatiecijfers over de voorbije tien jaar in kaart te brengen.

Algemeen gesteld moet de survey toelaten volgende vragen te beantwoorden:

- Hoe staat het met de participatie?
participatiecijfers in gedetailleerde aanbodcategorieën voor de diverse (deel)domeinen, met aandacht voor (waar relevant) publieke vs. private participatie, real-life vs. virtuele participatie, receptieve vs. actieve participatie, frequentie van participatie, gebruik van lokale voorzieningen, vrijwilligerswerk, ...
- Wie participeert en wie niet? Waarom participeren bepaalde groepen meer of minder dan andere?
samenhang tussen participatiegedrag en sociale achtergrond, leeftijd, kenmerken van gezinscontext, en andere correlaten van participatiegedrag
- Welke participatiepatronen bestaan er en hoe sporen die met leefstijlen?
samenhang tussen participatiegedrag aan verschillende (deel)domeinen
- Wat zijn de belangrijkste drempels voor verhoogde participatie?
onderscheid naar o.a. sociale, culturele, financiële en praktische drempels en interestdrempels
- In welke sociale context wordt geparticipeerd?
in welke verbanden participeert men: alleen of met anderen en met wie participeert men dan vooral
- Hoe staat het met de participatie aan lokale voorzieningen?
participatie in de eigen gemeente aan bibliotheken, cultuurcentra en gemeenschapscentra
- Hoe evolueert de participatie?
continuering van de belangrijkste vragen m.b.t. participatiegedrag uit vorige surveys: 'Cultuurparticipatie in Vlaanderen 2003-2004' (Steunpunt Re-Creatief Vlaanderen), 'Een kwantitatief en kwalitatief profiel van de fysieke activiteit, de sportparticipatie, de fysieke fitheid en de algemene gezondheid van de Vlaamse bevolking' (Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid) en de 'Participatiesurvey 2009'

Voor de realisatie van de Participatiesurvey 2014 (PaS14) bundelden de onderzoeksteams van de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek Cultuur, Jeugd (Jeugd-onderzoeksplatform), Sport en Media hun krachten. De algemene methodologie, het vragenlijstontwerp, de verzameling van gegevens en de valorisering van de gegevens werden gecoördineerd vanuit een methodologische onderzoekscel aan de Universiteit Gent - Vakgroep Sociologie. Deze groep was ook verantwoordelijk voor de methodologie en het verzamelen van gegevens van eerdere participatiesurveys: Cultuurparticipatie in Vlaanderen 2003-2004 (Steunpunt 're-creatief Vlaanderen') en Participatie in Vlaanderen 2009 (Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport).

Taken met betrekking tot het ontwerp van de vragenlijst en de data-analyse werden opgenomen binnen elk van de steunpunten afzonderlijk. De vragen werden opgesteld in samenspraak met de centrale surveycoördinatie aan de Universiteit Gent en werden tijdens een centrale surveystuurgroep, waarin de vier steunpunten en de betrokken beleidsactoren vertegenwoordigd waren, onderling afgestemd. Elk steunpunt was ver-

antwoordelijk voor het eigen deel van de vragen en stond in voor het nodige overleg in het eigen domein, tussen onderzoekers en met het Vlaamse beleid en – waar relevant – de sector.

1.3 Vragenlijst

Voor het beantwoorden van de vele onderzoeksvragen die aan de basis liggen van de Participatiesurvey 2014 is een kwalitatief meetinstrument noodzakelijk. Gezien de vele betrokken partijen, werd ruime tijd geïnvesteerd in overleg tussen de onderzoekers onderling en met de diverse actoren in het beleid (kabinetten, departement, sectorale actoren). Op meerdere overlegmomenten werden in 2013 ontwerpen van de vragenlijst uitgebreid bediscussieerd en op basis van de feedback bijgestuurd. Precaire evenwichtsoefening was om zoveel mogelijk vragen op te nemen zonder dat de gevraagde inspanning van respondenten onredelijk wordt of tot onbetrouwbare antwoorden zou leiden. De uitbreiding van de participatiesurvey met vragen vanuit het Steunpunt Media en het Jeugdonderzoekplatform maakte deze evenwichtsoefening nog moeilijker. Belangrijkste vertrekpunt vormde de Participatiesurvey 2009 (Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport). Vragen die in de tijd vergeleken moesten worden, werden waar mogelijk constant gehouden. Vragen werden alleen aangepast wanneer er zich grondige en cruciale redenen voor aanpassing voordeden. In dit boek zullen we die redenen uitgebreid toelichten.

Naast de vragen die participatie in de diverse domeinen gedetailleerd meten, wordt een ruime reeks individuele kenmerken bevraagd die moeten toelaten om verschillen in participatiegedrag te duiden en te verklaren. Om dezelfde reden wordt in de huidige participatiesurvey ook uitgebreid ingegaan op twee belangrijke socialisatieactoren op het vlak van participatie, met name de ouders (en ruimer het gezin) en educatieve instellingen. Om bijkomende informatie te kunnen verzamelen werd naast de vragenlijst voor het mondelinge interview ook gebruik gemaakt van een schriftelijke vragenlijst die na het mondelinge interview werd achtergelaten. In het eerste deel van dit boek worden de vragen uitgebreid toegelicht en gemotiveerd.

1.4 Dataverzameling

Naast de vragenlijstconstructie dienden in 2013 nog verscheidene andere voorbereidingen getroffen te worden om een succesvolle start en verloop van de dataverzameling in 2014 te verzekeren. In 2013 werden zo onder meer het dossier voor de privacycommissie opgesteld, de toevalssteekproef getrokken en de nodige praktische voorbereidingen van de dataverzameling getroffen.

In 2014 nam het effectieve veldwerk dan zijn start en werd een grootschalige mondelinge bevraging georganiseerd bij een representatief staal van de Vlaamse bevolking bij personen die begin 2014 tussen 14 en 85 jaar oud waren. De mondelinge interviews bij respondenten thuis startten op 17 januari 2014. Het laatste interview werd afgenomen op 22 november 2014. De feitelijke dataverzameling gebeurde door professionele interviewers van een marktonderzoeksbureau. Het bureau werd gedurende de gehele periode systematisch opgevolgd door de wetenschappelijke cel, die permanent evalueerde en bijstuurde. Een interview duurde gemiddeld 65 minuten. In totaal werden 3965 mondelinge interviews afgenomen, wat neerkomt op een nettorespons van 58%. Van de mondeling geïnterviewden vulden ook 3138 personen de schriftelijke vragenlijst in. De hoge kwaliteit van beide datasets laat toe om betrouwbare conclusies te trekken over participatie in de Vlaamse bevolking.

In het tweede deel van dit boek bespreken we uitgebreid de dataverzameling en de permanente kwaliteitscontrole ervan.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit boek bevat een systematisch overzicht van alle vragen die gebruikt zijn in de Participatiesurvey 2014. Naast de vragen afkomstig uit de Participatiesurvey 2009 werden voor heel wat nieuwe concepten nieuwe meetinstrumenten ontwikkeld. Voor elk meetinstrument geven we een korte omschrijving van de inhoud. Daarnaast geven we het meetinstrument weer zoals dat in de vragenlijst verschenen is en een verantwoording en duiding ervan. We argumenteren welke alternatieven overwogen werden, bespreken de gebruikte categorisatie, de antwoordlabels en de vraagverwoording. Bij elk meetinstrument geven we ook aan waarom we het in de vragenlijst opnemen, wat het theoretische belang is en welke methodologische principes richtinggevend zijn. Onderaan in elke vraagfiche volgt ten slotte de verdeling van de antwoorden. Wanneer de meetinstrumenten en gepresenteerde verdelingen betrekking hebben op en resulteren uit de schriftelijke drop-off vragenlijst, dan wordt dat altijd expliciet meegegeven.

Om het geheel overzichtelijk te houden worden de vraagfiches per thema weergegeven en niet zoals ze in de oorspronkelijke vragenlijst aan de respondenten werden voorgelegd. We starten het overzicht met de socio-demografische gegevens en onderscheiden vervolgens zeven inhoudelijke thema's:

1. Socio-demografische gegevens
2. Cultuurparticipatie
3. Lokaal cultuurbeleid
4. Mediagebruik, e-cultuur en mediawijsheid
5. Mediarepertoire en nieuwsconsumptie
6. Sociaal-cultureel werk
7. Sport en fysieke activiteit
8. Ouderlijke stimulansen en opvolging van participatie

In deel twee gaan we uitgebreid in op de dataverzameling en de kwaliteit van de gegevens. We bespreken het hele proces van dataverzameling, gaande van de voorbereiding en de steekproeftrekking, over de interviewfase tot de finale dataset. Het hele proces van dataverzameling is immers ingebed in strikte procedures van integrale kwaliteitszorg. Een uitgebreide omschrijving moet de gemaakte keuzes en procedures verantwoorden.

Onze steekproef vormt geen exacte weerspiegeling van de Vlaamse bevolking naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Dit kan de verdeling van andere variabelen in de survey mogelijk vertekenen. Indien bv. hoog opgeleiden meer participeren, kan de oververtegenwoordiging van hoger opgeleiden in onze steekproef leiden tot een overschatting van participatiecijfers. Om deze vertekening te reduceren, worden herwogen cijfers gepresenteerd zodat de data exact de gecombineerde verdeling naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau in de Vlaamse bevolking weerspiegelen.

We besluiten deze leeswijzer met een belangrijke opmerking omtrent het voorgestelde cijfermateriaal. Voor een correcte interpretatie van het cijfermateriaal is het belangrijk in het achterhoofd te houden dat de cijfers afkomstig zijn uit een steekproef uit de Vlaamse bevolking. Dat impliceert dat de hier weergegeven percentages niet rechtstreeks geïnterpreteerd kunnen worden als percentages van de Vlaamse bevolking. Ze geven enkel de verdeling in de gerealiseerde steekproef weer. Om steekproeffluctuaties in rekening te brengen moet (gegeven de steekproefomvang hier) rond elk percentage een interval getrokken worden door twee percentagepunten af te trekken en op te tellen bij het weergegeven percentage.¹ Op die manier kan met 95% betrouwbaarheid gesteld worden dat het percentage in de Vlaamse bevolking in het berekende interval ligt. Als we bijvoorbeeld vaststellen dat 42% van de steekproef naar de bioscoop gaat, kunnen we met 95% betrouwbaarheid stellen dat tussen de 40% en 44% van de Vlaamse bevolking een bioscoop bezoekt.

Literatuurlijst

- Lievens, J., Siongers, J. & Waeghe, H. (red.) (2015). *Participatie in kaart gebracht. Eerste analyses van de Participatiesurvey 2015*. Participatie in Vlaanderen, deel 2. Leuven/Den Haag: Acco.
- Muyters, P. (2014). *Beleidsnota sport 2014-2019*. Brussel: Vlaamse Regering.
- Gatz, S. (2014). *Beleidsnota cultuur 2014-2019*. Brussel: Vlaamse Regering.
- Gatz, S. (2014). *Beleidsnota jeugd 2014-2019*. Brussel: Vlaamse Regering.
- Gatz, S. (2014). *Beleidsnota media 2014-2019*. Brussel: Vlaamse Regering.

1. Voor percentages kleiner dan 20% en percentages groter dan 80% volstaat het om één percentagepunt op te tellen en af te trekken. Als het percentage 1% of 99% bedraagt, dient een half percentagepunt opgeteld en afgetrokken te worden.

Deel I

Meetinstrumenten en kerncijfers

2. Het sociale profiel van de respondenten

*Sofie Beunen, Astrid van Steen, Jessy Siongers en
John Lievens*

Inleiding

Alvorens we in de volgende hoofdstukken ingaan op de kern van de participatiesurvey, het meten van het participatiegedrag, beschrijven we in dit eerste hoofdstuk eerst de socio-demografische kenmerken die werden opgenomen in de survey. Meteen geeft dit hoofdstuk dan ook een idee van het sociale profiel van de bijna 4000 respondenten die we bevroegen over hun vrijetijdsbesteding en participatiegedrag. Uit het portret dat we in dit hoofdstuk schetsen, blijkt duidelijk de grote diversiteit binnen de respondenten. Door de hoge kwaliteitseisen die we opgelegd hebben aan steekproeftrekking en het proces van dataverzameling (meer info daarover vindt u in deel II van dit boek), zijn we erin geslaagd ook de minder makkelijk toegankelijke respondenten te bereiken.

De socio-demografische kenmerken die we in de survey opgenomen hebben en die we in dit hoofdstuk bespreken, zijn niet lukraak geselecteerd. De selectie is gestoeld op heel wat recente wetenschappelijke literatuur en beleidsoverwegingen. Het betreft alle kenmerken die stevast en in zowel Vlaams als internationaal onderzoek naar voren komen als factoren die sterk gerelateerd zijn aan participatie. Ook in de analyses op de Participatiesurvey 2009 bleken deze indicatoren sterk bepalend voor zowel cultuur- en sportparticipatie (Lievens & Waeghe, 2011). Het relateren van deze indicatoren aan het participatiegedrag van de Vlaamse bevolking, wijst ons erop dat ook in het vrijetijdsgebeuren een aantal harde sociale ongelijkheden persisteren. Bewust van deze sterke sociale verschillen in participatie, hebben de Vlaamse overheid en de ministers bevoegd voor cultuur, media, jeugd en sport de voorbije decennia sterk ingezet op specifieke doelgroepen en hebben ze beleidsmaatregelen getroffen om sociale ongelijkheid in participatie tegen te gaan.

Op basis van deze wetenschappelijke en beleidsmatige overwegingen selecteerden we de volgende kenmerken: leeftijd, geslacht, woonplaats, gezinssituatie, nationale herkomst, het gebruik van Nederlands als spreektaal, opleidingsniveau, arbeidstoestand, levensbeschouwing, inkomen en ouderlijke kenmerken (opleiding, arbeidstoestand, cultuurdeelname van de ouders in het verleden en op die manier het culturele verleden van de respondent).

In vergelijking met de Participatiesurvey 2009 bevat deze editie geen informatie over het vrijetijdsnetwerk en de subjectieve beleving van de vrije tijd. Wel wordt etniciteit genuanceerder bevraagd door ook te peilen naar het Nederlands taalgebruik. De gezinssamenstelling wordt eveneens uitgebreider en gedetailleerder in kaart gebracht met oog voor de groeiende diversiteit van samenlevingsvormen.

Literatuur

Lievens, J. & Waege, H. (2011). *Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de participatiesurvey 2009*. Leuven: Acco-Academic.

2.1 Leeftijd

2.1.1 Omschrijving

Vraag SD1a peilt naar de leeftijd van de respondent. Aan de respondenten wordt gevraagd hun geboortedatum te geven.

2.1.2 Vraagstelling

SD1a	Wat is uw geboortedatum?	(DD/MM/JJJJ)
------	--------------------------	--------------

Tabel 2.1. Leeftijd; 5 categorieën (SD1a).

	Percentage
1. 15-17	4,2
2. 18-34	23,6
3. 35-54	33,4
4. 54-65	15,7
5. 65+	23,1
N	3949

Tabel 2.2. Leeftijd; 7 categorieën (SD1a).

	Percentage
1. 15-18	5,5
2. 19-30	16,3
3. 31-40	14,6
4. 41-50	17,4
5. 51-60	16,8
6. 61-70	14,3
7. 71-85	15,0
<i>N</i>	3949

2.2 Geslacht

2.2.1 Vraagstelling

Deze vraag werd niet expliciet voorgelegd, maar door de interviewer genoteerd.

Tabel 2.3. Geslacht.

	Percentage
1. Man	51,0
2. Vrouw	49,0
<i>N</i>	3949

2.3 Woonplaats

2.3.1 Omschrijving

Vraag SD1b peilt naar de woonplaats. Aan de respondenten wordt gevraagd hun post-code op te geven. Vervolgens gaan we ook na hoelang men al in deze gemeente woont.

2.3.2 Vraagstelling

SD1b	Wat is de postcode van uw huidige woonplaats?	
SD1c	Sinds wanneer woont u in deze gemeente?	jaar: maand:

De buurt waarin men leeft, bepaalt in sterke mate de mogelijkheden die men heeft om te participeren. Het cultuuraanbod, de sportfaciliteiten, de vrijetijdsbestedingsmogelijkheden voor jongeren, de aanwezigheid van ontmoetings- en culturele centra of alternatieven, de betrokkenheid van de burgers ... verschillen vaak van gemeente tot gemeente en hebben hun uitwerking op de participatie. Deze gemeentelijke kenmerken dragen ertoe bij dat participatie aantrekkelijker (of net minder aantrekkelijk) wordt voor de inwoners en vooral voor bepaalde groepen (Glorieux & Kuppens, 2006; Lauwerysen & Colpaert, 2004). Bovendien geldt, in lijn met de acculturatietheorie van Berry (2005), dat hoe langer men in een gemeente woont, hoe meer men ingebed is, hoe meer mensen men kent en hoe meer men geneigd zal zijn om aan het publieke en verenigingsleven in die gemeente te participeren.

2.3.3 Literatuur

- Berry, J.W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*. 29: 697-712.
- Glorieux, I. & Kuppens, T. (2006). *De effectiviteit van Vlaamse bibliotheken. Een analyse op basis van het gebruikersonderzoek in 2004*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
- Lauwerysen, K. & Colpaert, J. (2004). *Cultuurkijker. Atlas podiumkunsten Vlaanderen. Een geografische analyse*. Antwerpen: De Boeck.

2.4 Gezinssituatie

2.4.1 Omschrijving

Om tegemoet te komen aan de groeiende diversiteit aan samenlevingsvormen wordt de gezinssituatie in de Participatiesurvey 2014 uitgebreid bevraagd. Deze informatie zal worden gebruikt om de verschillende levensfasen af te bakenen. Aan de respondenten wordt gevraagd aan te geven of ze gehuwd, weduwnaar of weduwe, wettelijk of feitelijk gescheiden of samenwonend zijn (SD2). Indien men niet gehuwd of samenwonend is, wordt de vraag gesteld of men een partner heeft (SD2a). Vervolgens wordt gevraagd in welke situatie men samenwoont en met hoeveel personen (SD3). Daarna volgt een overzicht van alle personen in het huishouden, hun geslacht, leeftijd en de relatie met de respondent. Wanneer men aangeeft in verschillende gezinssituaties te wonen, wordt deze laatste vraag tweemaal overlopen. Wanneer respondenten afwisselend bij beide ouders wonen, wordt gevraagd naar de periode waarin ze bij iedere ouder verblijven. Op deze manier zijn in dit onderzoek alle mogelijke woonvormen bevraagd en wordt de gezinssituatie zo volledig mogelijk in kaart gebracht.

2.4.2 Vraagstelling

SD2	Wat is uw burgerlijke staat?
	1. Ongehuwd en nooit gehuwd geweest of nooit samengewoond met een partner
	2. Gehuwd
	3. Weduwnaar of weduwe/partner is overleden
	4. Wettelijk gescheiden
	5. Feitelijk gescheiden/niet meer samenwonend
	6. (feitelijk of wettelijk) samenwonend met mijn partner
	7. Andere (ENQ. SPECIFICEER)

SD2a	Heeft u een partner?
	1. Ja
	2. Neen

SD3a	Kaart 2 toont een aantal gezinssituaties. Kan u aangeven welke situatie voor u van toepassing is?
	1. Ik woon alleen
	2. Ik woon enkel samen met mijn partner
	3. Ik woon samen met mijn partner en kind(eren)
	4. Ik woon samen met mijn kind(eren), zonder partner
	5. Ik woon bij mijn beide ouders
	6. Ik woon bij mijn vader (en eventueel ook met zijn partner)
	7. Ik woon bij mijn moeder (en eventueel ook met haar partner)
	8. Ik woon afwisselend bij mijn vader en mijn moeder (met hun eventuele partner)
	9. Ik woon afwisselend in verschillende gezinssituaties
	10. Ik woon samen met anderen/vrienden
	11. Andere, in een (gezins)omgeving, namelijk
	12. Andere, in meerdere (gezins)omgevingen, namelijk

SD3b_01	Met hoeveel personen woont u samen, uzelf meegerekend?
SD3b_02	
SD3b_03	

SD3c	Kan u voor elk van deze personen in uw huishouden aangeven wat zijn/haar geslacht en leeftijd is alsook wat uw relatie is met deze persoon? Bijvoorbeeld: het is mijn kind, mijn partner, mijn moeder, ...
SD3d	
SD3e	

	Respon- dent	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Voornaam	SD3C_01_01									
Geslacht SD3C_02_01... SD3C_02_10										
Man	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vrouw	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Leeftijd SD3C_03_01... SD3C_03_10										
										
Relatie tot respondent (Respondent zelf = persoon 1 – noteer code 1 in SD3C_04_01) SD3C_04_01...										
Respondent zelf	1	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Partner	/	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kind van respondent	/	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kind van partner, niet van respondent	/	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Moeder/vader	/	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Zus/broer	/	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Stiefmoeder/vader	/	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Schoonmoeder/vader	/	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Stiefbroer/zus	/	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Grootouder	/	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Ander (ander familie-lid, vriend, ...)	/	9998	9998	9998	9998	9998	9998	9998	9998	9998

SD3a_01	U gaf in de vorige vraag aan dat u afwisselend bij een van uw ouders woont. Hoeveel dagen per MAAND woont u bij elk van hen? Denk aan een gemiddelde maand van 30 dagen.
	1. Ik woon (ongeveer) dagen per maand bij mijn vader.
	2. Ik woon (ongeveer) dagen per maand bij mijn moeder.

SD3b_02	Tekst indien SD3a = 8 (afwisselend bij vader en moeder) U gaf in de vorige vraag aan dat u afwisselend bij een van uw ouders woont. Met de volgende vraag wil ik deze gezinssituaties zo goed mogelijk in kaart brengen. Tekst indien SD3a = 9 (afwisselend in verschillende gezinssituaties) of SD3a = 12 (andere, meerdere omgevingen) U gaf in de vorige vraag aan dat u in verschillende gezinssituaties woont. Met de volgende vraag wil ik deze gezinssituaties zo goed mogelijk in kaart brengen. Denk aan de eerste gezinssituatie. Met hoeveel personen woont u samen in de eerste situatie, uzelf meegerekend?
----------------	---

2.4.3 Duiding van de vraag

Met deze vraag willen we de brede waaier aan samenlevingsvormen in Vlaanderen vatten. Door de veranderende gezinssamenstellingen, de verscheidenheid aan samengestelde gezinnen en nieuwe woonvormen, is ervoor gekozen om deze vraag grondig uit te breiden ten opzichte van de Participatiesurvey 2009.

Door deze manier van bevragen kunnen ook relevante levensfasen onderscheiden worden. We weten bijvoorbeeld dat ouders met schoolgaande kinderen zich in een zeer drukke levensfase bevinden. In onderzoek wordt stevast bevonden dat participatie sterk daalt na de jeugdfase. Volwassenen geven daarbij vaak aan dat tijdsgebrek en de combinatie met gezin en werk de belangrijkste redenen vormen om culturele activiteiten stop te zetten (zie bv. Lievens & Vlegels, 2011).

2.4.4 Literatuur

Lievens, J. & Vlegels, J. (2011). Participatie in de levensloop. In: Lievens, J. & Waeghe, H. (eds.), *Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de participatiesurvey 2009*. Leuven: Acco-Academi, pp. 435-466.

Tabel 2.4. Burgerlijke staat (SD2).

	Percentage
1. Ongehuwd en nooit gehuwd geweest of nooit samengewoond met een partner	21,9
2. Gehuwd	51,2
3. Weduwnaar of weduwe/partner is overleden	6,4
4. Wettelijk gescheiden	6,6
5. Feitelijk gescheiden/niet meer samenwonend	1,8
6. (feitelijk of wettelijk) samenwonend met mijn partner	12,0
<i>N</i>	3949

Tabel 2.5. Indien men niet gehuwd is of wettelijk samenwoont (SD2 = 1,3,4,5), heeft men een partner? (SD2a).

	Percentage
1. Ja	24,2
2. Neen	75,8
<i>N</i>	1452

Tabel 2.6. Gezinssituatie (SD3a).

	Percentage
1. Ik woon alleen	14,9
2. Ik woon enkel samen met mijn partner	31,3
3. Ik woon samen met mijn partner en kind(eren)	32,1
4. Ik woon samen met mijn kind(eren), zonder partner	4,3
5. Ik woon bij mijn beide ouders	11,2
6. Ik woon bij mijn vader (en eventueel ook met zijn partner)	0,8
7. Ik woon bij mijn moeder (en eventueel ook met haar partner)	3,4
8. Ik woon afwisselend bij mijn vader en mijn moeder (met hun eventuele partner)	0,6
9. Ik woon afwisselend in verschillende gezinssituaties	0,1
10. Ik woon samen met anderen/vrienden	0,7
11. Andere, in een (gezins)omgeving, namelijk	0,6
12. Andere, in meerdere (gezins)omgevingen, namelijk	0,1
<i>N</i>	3948

Tabel 2.7. Aantal personen waarmee u samenwoont, inclusief uzelf (SD3b_02).

	Percentage
1	15,2
2	36,1
3	18,6
4	19,5
5	7,8
6	2,1
7	0,5
8	0,1
10	0,0
<i>N</i>	3912

2.5 Nationale herkomst

2.5.1 Omschrijving

Vraag SD4 peilt naar de nationaliteit bij de geboorte. Aan de respondenten wordt gevraagd aan te geven of ze als Belg geboren zijn of niet. SD5 en SD6 peilen naar de nationaliteit bij geboorte van de vader respectievelijk de moeder van de respondent. Aan de respondenten wordt gevraagd aan te geven welke nationaliteit hun vader en moeder bij hun geboorte hadden.

2.5.2 Vraagstelling

SD4	Wat was uw nationaliteit bij geboorte?
	1. Belgisch
	2. Andere:
SD5	Welke was de nationaliteit van uw vader bij zijn geboorte?
	1. Belgisch
	2. Andere:
SD6	Welke was de nationaliteit van uw moeder bij haar geboorte?
	1. Belgisch
	2. Andere:

2.5.3 Duiding van de vraag

Omdat de steekproef van respondenten getrokken is uit personen met de Belgische nationaliteit, vragen we naar de nationaliteit bij hun geboorte in plaats van naar de huidige nationaliteit. Zo kunnen we achterhalen of iemand van niet-Belgische afkomst is. Vervolgens peilen we naar de nationaliteit bij geboorte van de vader en de moeder. Aan de hand daarvan kunnen we de etnische origine achterhalen van Belgen die zelf in België geboren zijn, maar ouders hebben die elders geboren zijn. Op die manier kunnen we ook de generatie van migranten waartoe de respondent behoort te weten komen.

Tabel 2.8. Als Belg geboren of niet (SD4).

	Percentage
1. Als Belg geboren	94,7
2. Belgische en andere nationaliteit	0,9
3. Niet als Belg geboren	4,4
<i>N</i>	3949

Tabel 2.9. Nationaliteit bij geboorte van de vader (SD5).

	Percentage
1. Belg	92,0
2. Belgische en andere nationaliteit	0,4
3. Andere	7,5
<i>N</i>	3942

Tabel 2.10. Nationaliteit bij geboorte van de moeder (SD6).

	Percentage
1. Belg	92,3
2. Belgische en andere nationaliteit	0,4
3. Andere	7,4
<i>N</i>	3948

2.6 Nederlands als spreektaal

2.6.1 Omschrijving

Vraag SD38 peilt naar het taalgebruik van de respondent in verschillende contexten of omgevingen. De vraag wordt gesteld of men in zowel formele als informele contexten Nederlands als spreektaal gebruikt en met welke regelmaat men dan het Nederlands gebruikt. De omgevingen die hier bevestigd worden zijn thuis, op school, op het werk of met vrienden. Met betrekking tot de frequentie kan de respondent kiezen uit zes antwoordmogelijkheden, gaande van altijd Nederlands tot altijd een andere taal, op een vijfpuntenschaal. Men kan ook aanduiden dat deze situatie niet van toepassing is. Een respondent die gepensioneerd is, kan zo aanduiden dat hij/zij dus niet kan spreken over de gesproken taal in de werkomgeving. Deze vraag beslaat namelijk enkel de huidige periode en heeft geen betrekking op situaties in het verleden.

2.6.2 Vraagstelling

SD38	Ik zal u nu een aantal contexten of omgevingen voorleggen. Kan u aangeven in welke mate u het Nederlands in deze context als spreektaal gebruikt?						
		Altijd Nederlands	Meestal Nederlands	Soms Nederlands, soms een andere taal	Meestal een andere taal	Altijd een andere taal	Niet van toepassing
	1. Thuis (met bv. ouders, kinderen)	1	2	3	4	5	6
	2. Op school	1	2	3	4	5	6
	3. Op het werk	1	2	3	4	5	6
	4. Met vrienden	1	2	3	4	5	6

2.6.3 Duiding van de vraag

Het aandeel inwoners in België van andere origine neemt alsmaar toe en dat betekent tevens dat de verscheidenheid in talen toeneemt (Petrovic, 2012). Taal wordt beschouwd als een belangrijke facilitator voor sociale contacten en participatie aan het

publieke leven (Berry, 2005). De kennis van een taal kan een barrière maar ook een stimulans zijn om al dan niet te participeren (in sport, cultuur of het lokale verenigingsleven). Omdat taalgebruik belangrijke informatie verschaft over de leefwereld en participatiemogelijkheden van de respondent werd deze vraag toegevoegd ten opzichte van de Participatiesurvey 2009.

Taalgebruik is contextspecifiek (Phalet, 1999). Zo wordt in de privésfeer vooral gekozen voor de taal van origine, terwijl in het publieke domein culturele aanpassingen plaatsvinden en eerder Nederlands gesproken zal worden. Daarom bevragen we het taalgebruik in verschillende contexten: thuis, op het werk, op school en in de vrienden-groep. Daarnaast kan ook binnen eenzelfde context het taalgebruik variëren. Parallel met de groeiende etnische diversiteit neemt ook het aandeel taalgemengde gezinnen toe in België (en dit is eens te meer het geval in en rond de Brusselse regio) en kan het taalgebruik variëren naargelang de persoon tot wie men zich richt in het huishouden. Ouders zijn tevens vaak nog sterker dan hun kinderen gericht op de taal en cultuur van herkomst (Berry, 2005). Binnen andere contexten kan het taalgebruik variëren naargelang het gaat om formele dan wel informele situaties (Phalet et al., 1999; Berry, 2005). Zo zal men in werksituaties met leidinggevendenden eerder Nederlands spreken, terwijl in meer informele situaties op de werkvloer met collega's van eenzelfde origine eerder voor de taal van origine zal geopteerd worden. Daarom vragen we binnen de voorgelegde contexten ook naar de mate waarin men Nederlands als spreektaal gebruikt.

2.6.4 Literatuur

- Berry, J.W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*. 29: 697-712.
- Petrovic, M. (2012). Belgium: a country of permanent immigration. *The online journal of the migration policy institute*. Geconsulteerd op 23 maart 2015, op: <http://www.migrationpolicy.org/article/belgium-country-permanent-immigration>.
- Phalet, K., De Rycke, L. & Swyngedouw, M. (1999). Culturele waarden en acculturatievormen bij Turken en Marokkanen in Brussel. In: Deschouwer, K. (Ed.), *Minderheden in Brussel* (pp. 41-73). Brussel: VUB press.

Tabel 2.11. Gebruik van Nederlands als spreektaal (SD38); rijpercentages.

	Altijd Nederlands	Meestal Nederlands	Soms Nederlands, soms een andere taal	Meestal een andere taal	Altijd een andere taal	Niet van toepassing	N
Thuis (met bv. ouders, kinderen)	88,8	2,3	4,1	2,6	1,9	0,2	3949
Op school	26,3	1,3	0,5	0,3	0,5	71,2	3885
Op het werk	40,5	12,0	8,1	2,7	0,8	35,9	3915
Met vrienden	79,6	10,5	6,9	1,9	0,9	0,1	3949

2.7 Opleidingsniveau

2.7.1 Omschrijving

De vragen met betrekking tot onderwijs peilen naar de huidige en/of vroegere onderwijssituatie van de respondent. Zeer concreet wordt eerst nagegaan of respondenten momenteel dagonderwijs volgen (ja of neen). Beide groepen vullen de vragen die volgen afzonderlijk in. Respondenten die geen dagonderwijs meer volgen, vullen in tot welke leeftijd ze les gevolgd hebben. Verder worden dezelfde vragen ingevuld door zowel mensen die dagonderwijs volgen als zij die dat niet (meer) doen.

In het geval van vraag SD22 en SD9 wordt dan in de eerstgenoemde situatie gevraagd naar het diploma waarvoor men nu studeert, terwijl in de tweede situatie wordt gevraagd naar het hoogst behaalde diploma. Er is ook een vraag die betrekking heeft op het opleidingsniveau van de partner, die voorgelegd wordt aan mensen die geen dagonderwijs meer volgen en aangaven een partner te hebben (SD9_P). De lijst die men voorgelegd krijgt, is opgesplitst naar geen onderwijs, lager onderwijs, buitengewoon onderwijs, lager secundair, hoger secundair en hoger onderwijs. In de drie laatste gevallen worden er telkens nog vijf subcategorieën binnen deze categorieën onderscheiden. Indien men een optie in de categorie 'hoger onderwijs' aanduidt, wordt in vraag SD10 (voor personen die al afgestudeerd zijn) en vraag SD23 (voor personen die nog studeren) gevraagd in welke onderwijsvorm men een diploma secundair onderwijs behaald heeft. Ten slotte willen we nagaan wat de inhoud is van het diploma dat men behaald heeft of waarvoor men studeert. Hiertoe kregen de respondenten een lijst met 17 soorten studierichtingen voorgelegd.

Deze vragenbatterij vormt een uitbreiding ten opzichte van de Participatiesurvey 2009. Zo wordt nu naast het opleidingsniveau van de respondent zelf en dat van zijn/haar ouders ook gevraagd naar het opleidingsniveau van de partner. Daarnaast wordt de studierichting meer gedetailleerd en inhoudelijk bevraagd.

2.7.2 Vraagstelling

SD7	Volgt u momenteel voltijds dagonderwijs?
	1. Ja
	2. Neen

SD8	Tot welke leeftijd bent u in het voltijds dagonderwijs naar school geweest? Tot de leeftijd van
-----	--

SD9 SD22 SD9_P	Op kaart 93 staan een aantal diploma's. Wat is het hoogste getuigschrift of diploma dat u heeft behaald? U kan het cijfer noemen.
	1. Geen
	2. Lager onderwijs
	3. Buitengewoon lager onderwijs (BLO)
	Lager secundair onderwijs
	4. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)
	5. Beroeps (BSO)
	6. Technisch (TSO) (A3)
	7. Kunstonderwijs (KSO)
	8. Algemeen (ASO)
	Hoger secundair onderwijs
	9. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)
	10. Beroeps zesde jaar (BSO) (A3), ook zevende jaar beroepsonderwijs (A2) en DBSO
	11. Technisch (TSO)
	12. Kunstonderwijs (KSO)
	13. Algemeen (ASO)
	Hoger onderwijs
	14. Niet universitair hoger onderwijs korte type (A1) /professionele bachelor
	15. Academische bachelor
	16. Niet universitair hoger onderwijs lange type/master behaald aan een hogeschool
	17. Universitair onderwijs /master behaald aan een universiteit
	18. Doctoraat
	19. Andere of bij twijfel (omschrijf):

- Deze vraag wordt ook voorgelegd aan respondenten die nog studeren, als SD22 'Op kaart 103 staan een aantal studieniveaus. U kan deze rustig doorlezen. Wat is het niveau van de opleiding die u momenteel volgt? U kan gewoon het cijfer noemen.' De eerste antwoordcategorie (Geen) ontbreekt, en de antwoordcategorieën bij Hoger onderwijs verschillen licht: Professionele bacheloropleiding; Academische bacheloropleiding; Academische masteropleiding; Doctoraat.

SD10 SD23	In welke onderwijsvorm heeft u uw secundair onderwijs voltooid?
	1. In het algemeen secundair onderwijs – ASO
	2. In het technisch secundair onderwijs – TSO
	3. In het beroepssecundair onderwijs – BSO
	4. In het kunstsecundair onderwijs – KSO
	5. Andere:

SD11 SD24	Op kaart 95 staan een aantal studierichtingen. In welke richting(en) bent u afgestudeerd? Indien u meerdere diploma's van een zelfde niveau (bv. hoger onderwijs) behaalde, mag u meerdere antwoorden geven.
	1. Talenonderwijs
	2. Lerarenopleiding
	3. Agrarisch onderwijs (landbouw, tuinbouw, bosbouw, veeteelt, bodemkunde, enz.)
	4. Wiskunde en natuurwetenschappen (wiskunde, chemie, natuurkunde, geologie, geografie, bodemkunde, ...)
	5. Techniek en technische wetenschappen (bouwkunde, weg- en waterbouw, landmeetkunde, grafische technieken, elektronica, architectuur, industriële wetenschappen, mechanica, informatica, procestechniek, enz.)
	6. Transport en verkeer (lucht of scheepvaart, wegvervoer, spoorwegvervoer, enz.)
	7. Medische en paramedische sector (geneeskunde, verpleegkunde, tandheelkunde, therapeut of arts, labopersoneel, farmacie, , dieetkunde, dierengeneeskunde, psychiatrie, ...)
	8. Economisch, administratief en commercieel onderwijs (kantoor, bedrijfseconomie/beheer, management, (medisch) secretariaat, ...)
	9. Juridisch en bestuurlijke onderwijs (recht, bestuurskunde, ...)
	10. Mens, maatschappij- en gedragwetenschappen (sociaal werk, journalistiek, sociologie, politieke wetenschappen, psychologie, humane wetenschappen, wijsbegeerte, sociale geografie, pedagogie, geschiedenis, ...)
	11. Horeca, bakker, slager, voeding, toerisme
	12. Kunst en archeologie (beeldende kunst, theater, muziek, dans, kunstwetenschappen, musicologie, archeologie, ...)
	13. Openbare orde en veiligheid (politie, landmacht, zeemacht, luchtmacht)
	14. Kleding, textiel, mode
	15. Lichaamsverzorging, esthetiek (kapper, schoonheidsverzorging, ...)
	16. Personenzorg (bejaardenverzorging, kinderverzorging, gehandicaptenzorg, sociaal-technische wetenschappen, ...)
	17. Sport, beweging en revalidatie (sportwetenschappen, kinesitherapeut, ...)
	18. Andere

2.7.3 Duiding van de vraag

Diverse onderzoeken tonen aan dat het opleidingsniveau een aanzienlijke invloed uitoefent op participatie. Hoger opgeleiden participeren vaker aan het publieke leven dan lager opgeleiden (Smits, Lievens & Scheerder, 2011).

Opleiding kan op verschillende manieren worden gemeten, maar meestal wordt slechts gevraagd naar het *niveau* van het hoogst behaalde diploma. Om een meer genuanceerd beeld te krijgen, vragen we ook naar de leeftijd waarop het voltijds dagonderwijs werd afgerond. Op die manier kunnen we de schoolloopbaan van de respondent vrij goed reconstrueren. In combinatie met het geboortjaar kan de periode waarin onderwijs

werd gevolgd achterhaald worden. Daardoor kan de waarde van het hoogst behaalde diploma worden gerelateerd aan de historische onderwijscontext. Zo kunnen we voor elke generatie nagaan hoe groot de invloed van het onderwijs is en de leeftijdsgroepen onderling vergelijken.

Onderzoek toont aan dat ook de *aard* van het gevolgde onderwijs relevant is in het verklaren van cultuurparticipatie. Studenten uit de humane of sociale wetenschappen zouden zo bijvoorbeeld meer aan cultuur deelnemen dan hun collega's die exacte wetenschappen of een technische richting volgen (De Haan & Knulst, 2000). In dat opzicht vormt het toevoegen van opleiding, met zowel een graduele als inhoudelijke dimensie, een meerwaarde ten opzichte van de Participatiesurvey 2009.

Ook de opleiding van de partner wordt bevraagd, omdat er vanuit gegaan kan worden dat de partner een invloed heeft op de participatie van de respondent. Zo blijkt uit onderzoek dat het opleidingsniveau van de partner een significante impact heeft op de cultuurconsumptie van de respondent en dit ongeacht de verklarende rol van hun eigen sociale achtergrond (Vandebroeck & Glorieux, 2013). Daarnaast is het toevoegen van het opleidingsniveau van de partner ook relevant om de rol van participatie in processen van sociale homogamie en sociale reproductie te bestuderen.

2.7.4 Literatuur

- De Haan, J. & Knulst, W. P. (2000). *Het bereik van de kunsten: een onderzoek naar veranderingen in de belangstelling voor beeldende kunst en podiumkunst sinds de jaren zeventig*. Rijswijk: Sociaal en cultureel planbureau.
- Smits, W., Lievens, J. & Scheerder, J. (2011). Wat staat er op de vrijetijdsagenda? Een typologie van hoe sociale, culturele en sportieve participatie met elkaar samengaan. In: Lievens, J. & Waeghe, H. (eds.) *Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de participatiesurvey 2009*. Leuven: Acco-Academic.
- Vandebroeck, D. & Glorieux, I. (2013). *Cultuur in koppels. Gender, sociale status en culturele homogamie in Vlaanderen*. Working Paper, Steunpunt Cultuur.

Tabel 2.12. Momenteel dagonderwijs volgen (SD7).

	Percentage
1. Ja	9,6
2. Neen	90,4
<i>N</i>	3949

Tabel 2.13. Hoogste diploma (SD9: voor respondenten die dagonderwijs volgen, SD22: voor respondenten die geen dagonderwijs meer volgen, SD9_P: partner respondent: enkel wanneer SD2 = 2 of 6 of SD2a = 1); kolompercentages.

	Percentage voor respondenten die dagonderwijs volgen (SD22)	Percentage voor respondenten die geen dagonderwijs meer volgen (SD9)	Percentage partner (SD9_P)
1. Geen	–	1,9	1,6
2. Lager onderwijs	2,2	14,0	9,7
3. Buitengewoon lager onderwijs (BLO)	0,0	0,4	0,2
Lager secundair onderwijs			
4. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	1,5	0,4	0,4
5. Beroeps (BSO)	10,3	7,1	6,6
6. Technisch (TSO) (A3)	8,2	5,9	6,5
7. Kunstonderwijs (KSO)	0,4	0,1	0,1
8. Algemeen (ASO)	18,8	2,8	3,9
Hoger secundair onderwijs			
9. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	0,3	1,0	0,5
10. Beroeps zesde jaar (BSO) (A3), ook zevende jaar beroepsonderwijs (A2) en DBSO	9,1	13,3	11,8
11. Technisch (TSO)	10,3	15,3	16,3
12. Kunstonderwijs (KSO)	0,9	0,6	0,5
13. Algemeen (ASO)	11,3	7,6	8,5
Hoger onderwijs			
14. Niet-universitair hoger onderwijs korte type (A1) /professionele bachelor	13,9	15,1	17,8
15. Academische bachelor	5,1	1,5	1,7
16. Niet-universitair hoger onderwijs lange type/master behaald aan een hogeschool	0,0	4,3	4,7
17. Universitair onderwijs /master behaald aan een universiteit	5,6	7,5	8,3
18. Doctoraat	1,4	0,6	0,9
<i>N</i>	379	3569	2767

Tabel 2.14. Onderwijsvorm secundair onderwijs indien secundair onderwijs reeds voltooid (SD23: respondenten dagonderwijs volgend, SD10: geen dagonderwijs volgend); kolompercentages.

	Percentage van respondenten die dagonderwijs volgen (SD23)	Percentage van respondenten die geen dagonderwijs meer volgen (SD10)
1. In het algemeen secundair onderwijs – ASO	47,6	71,8
2. In het technisch secundair onderwijs – TSO	25,9	23,9
3. In het beroepssecundair onderwijs – BSO	16,9	1,9
4. In het kunstsecundair onderwijs – KSO	2,1	1,9
5. Andere:	7,4	0,6
<i>N</i>	332	1028

Tabel 2.15. Studierichting afstuderen (SD24: respondenten dagonderwijs volgend; SD11: respondenten geen dagonderwijs volgend); kolompercentages.

	Percentage van respondenten die dagonderwijs volgen (SD24)	Percentage geen dagonderwijs volgend (SD11)
1. Talenonderwijs	6,4	4,1
2. Lerarenopleiding	2,5	5,9
3. Agrarisch onderwijs (landbouw, tuinbouw, bosbouw, veeteelt, bodemkunde, enz.)	3,2	1,9
4. Wiskunde en natuurwetenschappen (wiskunde, chemie, natuurkunde, geologie, geografie, bodemkunde, ...)	14,1	4,4
5. Techniek en technische wetenschappen (bouwkunde, weg- en waterbouw, landmeetkunde, grafische technieken, elektronica, architectuur, industriële wetenschappen, mechanica, informatica, procestechniek, enz.)	18,5	26,1
6. Transport en verkeer (lucht of scheepvaart, wegvervoer, spoorwegvervoer, enz.)	0,5	0,6
7. Medische en paramedische sector (geneeskunde, verpleegkunde, tandheelkunde, therapeut of arts, labo-personeel, farmacie, dieetkunde, dierengeneeskunde, psychiatrie, ...)	7,8	5,0
8. Economisch, administratief en commercieel onderwijs (kantoor, bedrijfseconomie/beheer, management, (medisch) secretariaat, ...)	17,3	15,1
9. Juridisch en bestuurlijke onderwijs (recht, bestuurskunde, ...)	0,8	0,8
10. Mens, maatschappij- en gedragwetenschappen (sociaal werk, journalistiek, sociologie, politieke wetenschappen, psychologie, humane wetenschappen, wijsbegeerte, sociale geografie, pedagogie, geschiedenis, ...)	12,7	5,3
11. Horeca, bakker, slager, voeding, toerisme	2,5	3,8
12. Kunst en archeologie (beeldende kunst, theater, muziek, dans, kunstwetenschappen, musicologie, archeologie, ...)	2,3	2,2

	Percentage van respondenten die dagonderwijs volgen (SD24)	Percentage geen dagonderwijs volgend (SD11)
13. Openbare orde en veiligheid (politie, landmacht, zee-macht, luchtmacht)	0,4	0,3
14. Kleding, textiel, mode	0,3	7,4
15. Lichaamsverzorging, esthetiek (kapper, schoonheids-verzorging, ...)	1,1	1,9
16. Personenzorg (bejaardenverzorging, kinderverzorging, gehandicaptenzorg, sociaal-technische wetenschappen, ...)	5,8	4,5
17. Sport, beweging en revalidatie (sportwetenschappen, kinesitherapeut, ...)	2,2	0,8
18. Andere	1,5	10,1
<i>N</i>	375	3569

2.8 Arbeidstoestand

2.8.1 Omschrijving

Respondenten die aangeven geen dagonderwijs meer te volgen, krijgen vragen met betrekking tot hun arbeidstoestand voorgelegd. Deze peilen naar zowel de arbeidsstatus, de omvang van tewerkstelling, de beroepsgroep als naar allerlei jobkenmerken.

Vooreerst wordt in SD12 naar de huidige arbeidsstatus van de respondent (evenals zijn of haar eventuele partner; SD20) gevraagd. In het geval dat de respondent geen beroep uitoefent op het moment van de bevraging (met uitzondering van een tijdelijke werkonderbreking ten gevolge van ziekte of zwangerschap) wordt gevraagd of hij/zij vroeger een betaald beroep uitgeoefend heeft en sinds hoelang men geen job meer uitoefent (SD17 en SD18). Er wordt hen ook gevraagd naar het beroepsstatuut (arbeider, bediende, ...) bij de laatst uitgeoefende job (SD19). Deze vraag naar beroepsstatuut wordt ten slotte ook gesteld met betrekking tot de partner (SD21).

Aan de personen die op het moment van de bevraging een job uitoefenen, worden verscheidene bijkomende vragen gesteld over het beroep dat men uitoefent. Eerst wordt gevraagd naar de omvang van de tewerkstelling (percentage van tewerkstelling). Daarna wordt naar het beroepsstatuut gevraagd (arbeider, ambtenaar, vrij beroep, ...). Vervolgens wordt dieper ingegaan op het leidinggevende karakter van het hoofdberoep van de respondent en wordt specifiek gevraagd naar het aantal personen waarover men leiding heeft. Naast het leidinggevende aspect worden in vraag SD16b een aantal andere jobkenmerken voorgelegd (praktisch, financieel, communicatief, onderwijzend, verkopend, uitvoerend of creatief werk) en gevraagd in welke mate het hoofdberoep deze jobkenmerken inhoudt.

2.8.2 Vraagstelling

SD12 SD20	Wat is uw beroepstoestand nu, wat doet u op dit moment? Mag ik u vragen de antwoordmogelijkheden op kaart 96 aandachtig te lezen? Er is maar één antwoord mogelijk.
	1. Betaald werk (als werknemer, ambtenaar, zelfstandige, ook GESCO, RVA-stage, PWA, interim, DAC, dienstencheques, meewerkend in gezins- of familiebedrijf)
	2. Gepensioneerd (brugpensioen, pre-pensioen, enz.)
	3. Huisvrouw, huisman
	4. Op tijdelijk ziekte- of bevallingsverlof
	5. Met verlof zonder wedde/loopbaanonderbreking
	6. Arbeidsongeschikt, langdurig ziek, invalide
	7. Op zoek naar eerste werk
	8. Werkzoekend/werkloos
	9. Andere:

SD31	Werkt u voltijds of deeltijds?
	1. Ik heb een voltijdse job
	2. Ik combineer meerdere jobs tot een voltijdse job
	3. Ik werk deeltijds
	4. Weet niet/geen antwoord

SD32	Wat is de omvang van uw deeltijdse betrekking, uitgedrukt als percentage van een voltijdse betrekking? %
------	--

SD13 SD19 SD21	Op kaart 97 vindt u een lijst met een aantal professionele categorieën terug. Bekijk deze lijst eens nauwkeurig. Kunt u me zeggen met welke categorie uw hoofdberoep overeenstemt?
	1. Ongeschoolde arbeider/arbeidster
	2. Geschoolde arbeider/arbeidster
	3. Bediende
	4. Ambtenaar
	5. Onderwijzer/leerkracht/docent
	6. Hoger bediende/kader
	7. Kleine zelfstandige/handelaar (ook freelancers en evt. in onderneming)
	8. Landbouwer
	9. Vrij beroep
	10. Zelfstandig ondernemer
	11. Andere

SD14	Geeft u in uw hoofdberoep leiding over anderen?
	1. Ja
	2. Neen

SD15	Om hoeveel personen gaat het dan?
-------------	---

SD16b	Ik zou het nu even willen hebben over een aantal elementen in uw hoofdberoep. In welke mate heeft u in uw werk te maken met volgende aspecten? U kan kaart 97 gebruiken om te antwoorden.							
		nooit						voortdu- rend
	1. Geven van leiding aan anderen	1	2	3	4	5	6	7
	2. Opvolgen van orders en instructies	1	2	3	4	5	6	7
	3. Praktisch, uitvoerend werk	1	2	3	4	5	6	7
	4. Helpen van mensen	1	2	3	4	5	6	7
	5. Financiële zaken	1	2	3	4	5	6	7
	6. Besturen van de zaak, de onder- neming of dienst	1	2	3	4	5	6	7
	7. Artistiek werk, met kunst	1	2	3	4	5	6	7
	8. Ontwikkelen van nieuwe technie- ken of nieuwe ideeën	1	2	3	4	5	6	7
	9. Verkopen van producten of dien- sten aan consumenten	1	2	3	4	5	6	7
	10. Vorming, onderwijs of begeleiding geven aan anderen	1	2	3	4	5	6	7
	11. Creatief werk (creatief zijn, crea- tieve oplossingen zoeken, ...)	1	2	3	4	5	6	7
	12. Communicatie met mensen binnen de zaak, onderneming of dienst	1	2	3	4	5	6	7
	13. Communicatie met mensen buiten de zaak, onderneming of dienst	1	2	3	4	5	6	7

SD17	Heeft u vroeger ooit een beroep uitgeoefend?
	1. Ja
	2. Neen

SD18	Sinds hoelang heeft u geen betaald beroep meer?
	1. Aantal jaren:
	2. Aantal maanden:

Tabel 2.16. Beroepssituatie nu (SD12 (enkel voor geen dagonderwijs volgende respondenten), SD20 (enkel voor respondenten met partner)); kolompercentages.

	Percentage respondent (SD12)	Percentage partner (SD20)
1. Betaald werk (als werknemer, ambtenaar, zelfstandige, ook GESCO, RVA-stage, PWA, interim, DAC, dienstencheques, meewerkend in gezins- of familiebedrijf)	56,6	59,6
2. Gepensioneerd (brugpensioen, pre-pensioen, enz.)	28,9	25,4
3. Huisvrouw, huisman	5,2	6,2
4. Op tijdelijk ziekte- of bevallingsverlof	1,3	0,6
5. Met verlof zonder wedde/loopbaanonderbreking	0,0	0,1
6. Arbeidsongeschikt, langdurig ziek, invalide	3,9	2,5
7. Op zoek naar eerste werk	0,5	0,4
8. Werkzoekend/werkloos	3,6	2,1
9. Andere:	-	3,0
N	3556	2829

Tabel 2.17. Voltijds werk (SD31); enkel wanneer betaald werk of tijdelijk verlof.

	Percentage
1. Ik heb een voltijdse job	75,8
2. Ik combineer meerdere jobs tot een voltijdse job	1,6
3. Ik werk deeltijds	22,6
N	2053

Tabel 2.18. Categorie hoofdberoep (SD13: enkel wanneer SD12 = 1 of 4, SD21: enkel voor respondenten met partner, SD19: enkel wanneer SD12 = niet 1 of niet 4); kolompercentages.

	Categorie hoofdberoep respondent (SD13)	Categorie hoofdberoep partner (SD21)	Categorie vorig hoofdberoep (momenteel niet aan het werk) (SD19)
1. Ongeschoolde arbeider/arbeidster	8,5	6,9	27,0
2. Geschoolde arbeider/arbeidster	21,5	22,3	20,9
3. Bediende	37,2	36,5	24,0
4. Ambtenaar	8,5	8,7	5,4
5. Onderwijzer/leerkracht/docent	5,7	6,2	4,8
6. Hoger bediende/kader	6,1	6,2	5,5
7. Kleine zelfstandige/handelaar (ook freelancers en evt. in onderneming)	3,2	4,3	5,6
8. Landbouwer	1,1	1,7	2,3
9. Vrij beroep	1,5	1,5	0,6
10. Zelfstandig ondernemer	6,6	5,7	3,8
N	2052	1817	1329

Tabel 2.19. Leidinggevend beroep (SD 14); enkel wanneer betaald beroep of tijdelijk verlof.

	Percentage
1. Ja	30,7
2. Neen	69,3
<i>N</i>	2054

Tabel 2.20. Aspecten hoofdberoep (SD 16b); enkel wanneer betaald werk of tijdelijk verlof; rijpercentages.

	nooit						voortdurend	<i>N</i>
1. Geven van leiding aan anderen	42,4	9,0	6,2	11,4	7,2	4,7	19,0	2052
2. Opvolgen van orders en instructies	6,8	4,0	4,5	16,8	15,0	15,4	37,5	2052
3. Praktisch, uitvoerend werk	5,0	4,5	3,6	10,8	8,7	16,6	50,9	2052
4. Helpen van mensen	13,2	5,8	4,2	13,5	12,8	12,7	37,9	2051
5. Financiële zaken	47,4	9,2	5,9	8,3	7,2	7,4	14,7	2052
6. Besturen van de zaak, de onderneming of dienst	56,9	7,5	3,6	7,2	6,1	4,8	13,8	2052
7. Artistiek werk, met kunst	83,5	4,8	1,8	3,7	1,9	1,5	2,8	2052
8. Ontwikkelen van nieuwe technieken of nieuwe ideeën	44,8	8,3	7,5	13,5	10,6	8,2	7,1	2052
9. Verkopen van producten of diensten aan consumenten	70,1	3,8	2,4	3,3	3,0	4,0	13,4	2052
10. Vorming, onderwijs of begeleiding geven aan anderen	47,0	7,3	8,4	11,8	7,7	5,7	12,0	2052
11. Creatief werk (creatief zijn, creatieve oplossingen zoeken, ...)	36,9	5,7	6,4	14,5	12,3	11,0	13,2	2052
12. Communicatie met mensen binnen de zaak, onderneming of dienst	7,1	1,7	2,5	10,0	10,4	17,2	51,1	2050
13. Communicatie met mensen buiten de zaak, onderneming of dienst	16,8	4,9	5,6	12,9	12,9	14,1	32,7	2052

Tabel 2.21. Ooit een beroep uitgeoefend (SD 17); enkel wanneer niet betaald werk of tijdelijk verlof.

	Percentage
1. Ja	89,0
2. Neen	11,0
<i>N</i>	1496

2.9 Levensbeschouwing

2.9.1 Omschrijving

Vraag SD25 peilt naar de levensbeschouwing van de respondent. Er wordt gevraagd om uit een lijst met negen levensbeschouwelijke strekkingen, de best passende te selecteren.

2.9.2 Vraagstelling

SD25	Op kaart 106 vindt u enkele levensbeschouwelijke strekkingen. Welke past het best bij u?
	1. Ongelovig
	2. Overtuigd vrijzinnig
	3. Katholiek
	4. Katholiek maar niet praktiserend
	5. Christelijk gelovig maar niet katholiek
	6. Islamitisch en volg strikt de geloofsregels
	7. Islamitisch en volg niet strikt de geloofsregels
	8. Joodse godsdienst
	9. Geloof laat me onverschillig
	10. Andere? (specificeer)

2.9.3 Duiding van de vraag

Dit meetinstrument is gebaseerd op de survey ‘Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen 1999’ (Carton et al., 2000). Bij SD25 kiezen we ervoor de categorie ‘overtuigd vrijzinnig’ op te nemen, in plaats van ‘vrijzinnig’. Op basis van open antwoorden van de Cultuurparticipatiesurvey 2003-2004 werd ‘Katholiek maar niet praktiserend’ toegevoegd. Verder hebben we ‘Islamitisch’ en ‘Joodse godsdienst’ toegevoegd. Tot slot besloten we de categorie ‘ik bepaal zelf wat ik geloof, los van elke levensbeschouwing’ niet te gebruiken.

In tegenstelling tot de Participatiesurvey 2009, waarin een aparte vraag handelde over de frequentie waarmee men deelneemt aan de godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten, is deze niet opgenomen in deze editie. Wel is de categorie ‘Islamitisch’ opgesplitst naargelang de mate waarin men de geloofsregels opvolgt.

2.9.4 Literatuur

Carton, A. et al. (2000). *Basisdocumentatie ‘Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen 1999’*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Planning en Statistiek.

Tabel 2.22. Levensbeschouwelijke strekking (SD 25).

	Percentage
1. Ongelovig	15,5
2. Overtuigd vrijzinnig	4,8
3. Katholiek	24,2
4. Katholiek maar niet praktiserend	32,8
5. Christelijk gelovig maar niet katholiek	8,6
6. Islamitisch en volg strikt de geloofsregels	1,9
7. Islamitisch en volg niet strikt de geloofsregels	1,6
8. Joodse godsdienst	0,1
9. Geloof laat me onverschillig	8,9
10. Andere	1,6
<i>N</i>	3949

2.10 Inkomen

2.10.1 Omschrijving

Op basis van vraag SD35 en SD27 wordt een onderscheid gemaakt tussen respondenten met een netto persoonlijk maandinkomen, respectievelijk gezinsinkomen, hoger dan wel lager dan 2000 euro. Respondenten in beide groepen geven vervolgens een meer precies bedrag op. Het gaat hier niet om een exact bedrag, maar er wordt gewerkt met categorieën, met een range van 100 euro. In vragen SD36 en SD28 gaat het over bedragen kleiner dan 2000 euro. In vragen SD37 en SD29 gaat het over bedragen groter dan 2000 euro. Anderzijds komt in vraag SD30 de perceptie van het inkomen aan bod en moeten de respondenten aangeven of men al dan niet het gevoel heeft comfortabel te kunnen leven met het huidige inkomen.

2.10.2 Vraagstelling

SD35	Ik wil nu iets vragen over uw persoonlijk, netto maandinkomen uit betaalde arbeid/eigen onderneming. Is uw persoonlijk netto maandinkomen uit arbeid groter dan 2000 euro?
	1. Ja
	2. Neen
	3. Weet niet/geen antwoord

SD27	Ik wil nu iets vragen over het inkomen van uw gezin. Met gezin bedoelen we het huishouden van gehuwde of samenwonende personen, van een alleenstaande of van iemand die nog bij de ouders inwoont. Onder netto maandelijks inkomen verstaan we het totaal van de inkomsten van het gezin, na aftrek van belastingen; alles inbegrepen zoals loon, maaltijdcheques, het eventuele kindergeld, uitkering, pensioen of andere inkomsten zoals rente/dividenden uit kapitaal, huurinkomsten uit onroerende goederen, ... Is het gezamenlijk netto maandinkomen van uw gezin groter dan 2000 euro?
	1. Ja
	2. Neen
	3. Weet niet/geen antwoord

SD36 SD28	Indien u de categorieën op kaart 107/109 bekijkt, in welke categorie valt dan uw persoonlijk netto maandinkomen uit arbeid/gezamenlijk netto maandinkomen van uw gezin?
	1. minder dan 500 euro of 20.170 Bf
	2. 500-599 euro of 20.170-24.164 Bf
	3. 600-699 euro of 24.165-28.198 Bf
	4. 700-799 euro of 28.199-32.232 Bf
	5. 800-899 euro of 32.233-36.266 Bf
	6. 900-999 euro of 36.267-40.300 Bf
	7. 1000-1099 euro of 40.301-44.334 Bf
	8. 1100-1199 euro of 44.335-48.368 Bf
	9. 1200-1299 euro of 48.369-52.402 Bf
	10. 1300-1399 euro of 52.403-56.436 Bf
	11. 1400-1499 euro of 56.437-60.470 Bf
	12. 1500-1599 euro of 60.471-64.504 Bf
	13. 1600-1699 euro of 64.505-68.537 Bf
	14. 1700-1799 euro of 68.538-72.571 Bf
	15. 1800-1899 euro of 72.572-76.605 Bf
	16. 1900-1999 euro of 76.606-80.639 Bf

SD37 SD29	Indien u de categorieën op kaart 108/110 bekijkt, in welke categorie valt dan uw persoonlijk netto maandinkomen uit arbeid/gezamenlijk netto maandinkomen van uw gezin?
	1. 2000-2099 euro of 80.680-84.673 Bf
	2. 2100-2199 euro of 84.674-88.707 Bf
	3. 2200-2299 euro of 88.708-92.741 Bf
	4. 2300-2399 euro of 92.742-96.775 Bf
	5. 2400-2499 euro of 96.776-100.809 Bf
	6. 2500-2599 euro of 100.810-104.843 Bf
	7. 2600-2699 euro of 104.844-108.877 Bf
	8. 2700-2799 euro of 108.878-112.911 Bf

SD37 SD29	Indien u de categorieën op kaart 108/110 bekijkt, in welke categorie valt dan uw persoonlijk netto maandinkomen uit arbeid/gezamenlijk netto maandinkomen van uw gezin?
	9. 2800-2899 euro of 112.912-116.945 Bf
	10. 2900-2999 euro of 116.946-120.979 Bf
	11. 3000-3099 euro of 120.980-125.013 Bf
	12. 3100-3199 euro of 125.014-129.047 Bf
	13. 3200-3299 euro of 129.048-133.081 Bf
	14. 3300-3399 euro of 133.082-137.115 Bf
	15. 3400-3499 euro of 137.116-141.149 Bf
	16. 3500-3599 euro of 141.150-145.183 Bf
	17. 3600-3699 euro of 145.184-149.217 Bf
	18. 3700-3949 euro of 149.218-159.302 Bf
	19. 3950-4199 euro of 159.303-169.387 Bf
	20. 4200-4449 euro of 169.388-179.472 Bf
	21. 4450-4699 euro of 179.473-189.557 Bf
	22. 4700-4949 euro of 189.558-199.642 Bf
	23. 4950-5199 euro of 199.643-209.727 Bf
	24. 5200-5449 euro of 209.728-219.812 Bf
	25. 5450-7949 euro of 219.813-320.662 Bf
	26. 7950-10449 euro of 320.663-421.512 Bf
	27. 10450 en meer euro of 421.512 en meer Bf

SD30	In welke mate vindt u dat u comfortabel kan leven met uw huidig gezinsinkomen? Gebruik kaart 111 om te antwoorden. Noem een getal van 1 tot en met 7. 1 betekent dat u vindt dat u zeer moeilijk kan rondkomen, 7 dat u vindt dat u zeer comfortabel kan leven. Uiteraard kan u ook een tussenliggend cijfer noemen.
	1. Het is zeer moeilijk rond te komen
	2.
	3.
	4. Tussen beide
	5.
	6.
	7. We kunnen zeer comfortabel leven

2.10.3 Duiding van de vraag

Met deze drie vragen, die ook in de Participatiesurvey 2009 werden opgenomen, wensen we economisch kapitaal te operationaliseren. Twee dimensies van inkomen worden hier bevraagd, omdat het concrete inkomen voor een goede vergelijkingsbasis zorgt, terwijl het subjectieve inkomen meer een idee geeft over het gevoel van levenskwaliteit.

teit. Deze vragen zijn telkens gesteld met betrekking tot het persoonlijke inkomen en het inkomen van het gezin. Gezien de variatie in gezinssituaties, is het een goed idee om beide te bevragen, om een beter beeld te kunnen scheppen van de economische situatie van de respondenten.

Tabel 2.23. Maandinkomen uit arbeid (SD35, SD27); enkel voor werkenden; kolompercentages.

	Percentage voor persoonlijk inkomen (SD35)	Percentage gezinsinkomen (SD27)
1. Groter dan 2000€	35,9	70,9
2. Kleiner dan 2000 €	64,1	29,1
N	2003	3702

Tabel 2.24. Maandinkomen uit arbeid, indien kleiner dan 2000€ (SD36, SD28); kolompercentages.

	Percentage voor persoonlijk inkomen (SD36)	Percentage gezinsinkomen (SD28)
1. minder dan 500 euro of 20.170 Bf	0,8	1,2
2. 500-599 euro of 20.170-24.164 Bf	0,6	0,3
3. 600-699 euro of 24.165-28.198 Bf	0,5	0,5
4. 700-799 euro of 28.199-32.232 Bf	1,2	0,6
5. 800-899 euro of 32.233-36.266 Bf	2,0	1,9
6. 900-999 euro of 36.267-40.300 Bf	3,2	3,9
7. 1000-1099 euro of 40.301-44.334 Bf	3,9	7,2
8. 1100-1199 euro of 44.335-48.368 Bf	4,7	8,0
9. 1200-1299 euro of 48.369-52.402 Bf	7,9	9,9
10. 1300-1399 euro of 52.403-56.436 Bf	7,5	8,9
11. 1400-1499 euro of 56.437-60.470 Bf	11,9	10,9
12. 1500-1599 euro of 60.471-64.504 Bf	14,9	9,4
13. 1600-1699 euro of 64.505-68.537 Bf	14,0	10,0
14. 1700-1799 euro of 68.538-72.571 Bf	10,6	9,8
15. 1800-1899 euro of 72.572-76.605 Bf	9,3	8,4
16. 1900-1999 euro of 76.606-80.639 Bf	7,0	9,0
N	1264	1021

Tabel 2.25. Maandelijks inkomen uit arbeid indien groter dan 2000€ (SD37, SD29); kolompercentages.

	Percentage voor persoonlijk inkomen (SD37)	Percentage gezinsinkomen (SD29)
1. 2000-2099 euro of 80.680-84.673 Bf	14,8	4,2
2. 2100-2199 euro of 84.674-88.707 Bf	15,7	4,3
3. 2200-2299 euro of 88.708-92.741 Bf	10,1	4,3

	Percentage voor persoon- lijk inkomen (SD37)	Percentage gezinsinko- men (SD29)
4. 2300-2399 euro of 92.742-96.775 Bef	8,8	4,4
5. 2400-2499 euro of 96.776-100.809 Bef	7,6	3,8
6. 2500-2599 euro of 100.810-104.843 Bef	8,4	3,6
7. 2600-2699 euro of 104.844-108.877 Bef	5,3	3,1
8. 2700-2799 euro of 108.878-112.911 Bef	3,7	2,2
9. 2800-2899 euro of 112.912-116.945 Bef	2,6	2,7
10. 2900-2999 euro of 116.946-120.979 Bef	2,7	4,1
11. 3000-3099 euro of 120.980-125.013 Bef	4,0	6,0
12. 3100-3199 euro of 125.014-129.047 Bef	1,8	4,6
13. 3200-3299 euro of 129.048-133.081 Bef	1,3	3,6
14. 3300-3399 euro of 133.082-137.115 Bef	1,3	3,7
15. 3400-3499 euro of 137.116-141.149 Bef	2,2	3,8
16. 3500-3599 euro of 141.150-145.183 Bef	2,1	4,6
17. 3600-3699 euro of 145.184-149.217 Bef	0,7	4,5
18. 3700-3949 euro of 149.218-159.302 Bef	1,2	5,2
19. 3950-4199 euro of 159.303-169.387 Bef	1,6	5,3
20. 4200-4449 euro of 169.388-179.472 Bef	0,9	5,8
21. 4450-4699 euro of 179.473-189.557 Bef	0,8	3,2
22. 4700-4949 euro of 189.558-199.642 Bef	0,5	2,3
23. 4950-5199 euro of 199.643-209.727 Bef	0,3	2,9
24. 5200-5449 euro of 209.728-219.812 Bef	0,3	2,5
25. 5450-7949 euro of 219.813-320.662 Bef	0,8	3,9
26. 7950-10449 euro of 320.663-421.512 Bef	0,1	0,9
27. 10450 en meer euro of 421.512 en meer Bef	0,4	0,6
<i>N</i>	<i>680</i>	<i>2318</i>

Tabel 2.26. Comfortabel leven met inkomen (SD30).

	Percentage
1. Het is zeer moeilijk rond te komen	4,4
2.	4,4
3.	8,7
4. Tussen beide	19,8
5.	24,0
6.	19,7
7. We kunnen zeer comfortabel leven	19,0
<i>N</i>	<i>3914</i>

2.11 Ouderlijk milieu

2.11.1 Opleidingsniveau

2.11.1.1 Omschrijving

Met de vraag OUD 1 peilen we naar het opleidingsniveau van de ouders. Aan de respondenten wordt gevraagd aan te duiden wat het hoogste diploma is dat hun vader en moeder behaald hebben. Het antwoord kan geselecteerd worden uit zeventien antwoordcategorieën. De vraag OUD2 vraagt tot welke leeftijd de ouders van de respondent voltijds dagonderwijs hebben gevolgd. In combinatie met vraag OUD3 die vraagt naar het geboortjaar van de ouders, kan berekend worden in welk jaar het voltijds dagonderwijs werd afgerond.

2.11.1.2 Vraagstelling

OUD1	De volgende vragen gaan over uw ouders en wat ze deden toen u jong was. Wat is het hoogste getuigenschrift of diploma dat uw vader en uw moeder hebben behaald? Op kaart 114 staan een aantal mogelijkheden. Noem de mogelijkheid die het beste bij uw vader past en deze die het beste bij uw moeder past.		
		Vader	Moeder
	1. Geen	1	1
	2. Lager onderwijs	2	2
	3. Buitengewoon lager onderwijs	3	3
	Lager secundair onderwijs		
	4. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	4	4
	5. Beroeps (BSO)	5	5
	6. Technisch (TSO) (A3)	6	6
	7. Kunstonderwijs (KSO)	7	7
	8. Algemeen (ASO)	8	8
	Hoger secundair onderwijs		
	9. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	9	9
	10. Beroeps (BSO) (A3), zevende jaar beroepsonderwijs (A2)	10	10
	11. Technisch (TSO)	11	11
	12. Kunstonderwijs (KSO)	12	12
	13. Algemeen (ASO)	13	13
	Hoger onderwijs		
	14. Niet-universitair hoger onderwijs korte type (A1)	14	14
	15. Niet-universitair hoger onderwijs lange type	15	15
	16. Universitair onderwijs	16	16
	17. Doctoraat	17	17
	18. Andere of bij twijfel (specificeer)	9998	9998

OUD2	Tot welke leeftijd zijn uw vader en moeder voltijds in dagonderwijs naar school geweest?		
		Vader	Moeder
	Tot de leeftijd van		

OUD3	In welk jaar zijn uw ouders geboren?		
		Vader	Moeder
	Geboortjaar		

2.11.1.3 Duiding van de vraag

Deze vraag is identiek aan de vraag SD9, waarin naar het opleidingsniveau van de respondent zelf wordt gepeild. Analoog met vraag SD8 wordt OUD2 opgenomen. Om het behaalde diploma van de ouders vervolgens historisch te kunnen situeren wordt ook gevraagd naar het jaar waarin de ouders geboren zijn (OUD3).

Tabel 2.27. Hoogst behaalde diploma ouders (OUD1); kolompercentages.

	Percentage vader	Percentage moeder
1. Geen	7,4	8,5
2. Lager onderwijs	31,8	34,6
3. Buitengewoon lager onderwijs	0,2	0,4
Lager secundair onderwijs		
4. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	0,2	0,4
5. Beroeps (BSO)	7,4	8,9
6. Technisch (TSO) (A3)	8,5	6,0
7. Kunstonderwijs (KSO)	0,2	0,1
8. Algemeen (ASO)	4,2	4,8
Hoger secundair onderwijs		
9. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)	0,3	0,2
10. Beroeps (BSO) (A3), zevende jaar beroepsonderwijs (A2)	4,5	5,8
11. Technisch (TSO)	11,0	8,0
12. Kunstonderwijs (KSO)	0,1	0,2
13. Algemeen (ASO)	5,9	6,5
Hoger onderwijs		
14. Niet-universitair hoger onderwijs korte type (A1)	7,6	10,1
15. Niet-universitair hoger onderwijs lange type	2,8	2,2
16. Universitair onderwijs	6,9	3,0
17. Doctoraat	1,0	0,2
<i>N</i>	3557	3651

2.11.2 Arbeidstoestand

2.11.2.1 Omschrijving

Vraag OUD4 peilt naar de arbeidstoestand van zowel de vader als de moeder van de respondenten toen ze tussen 12 en 14 jaar oud waren. De respondenten wordt gevraagd het gepaste antwoord te selecteren uit een lijst met veertien antwoordmogelijkheden. Twee antwoordopties worden toegevoegd in vergelijking met de Participatiesurvey 2009: 'niet van toepassing: hij/zij was reeds overleden' en 'langdurig ziek/gehandicapt'.

2.11.2.2 Vraagstelling

OUD4	Kunt u me zeggen welke de arbeidstoestand was van uw vader en moeder toen u ergens tussen 12 en 14 jaar oud was? Op kaart 115 staan een aantal mogelijkheden. Noem de mogelijkheid die het beste bij uw vader past en deze die het beste bij uw moeder past.		
		Vader	Moeder
	1. Niet van toepassing: hij/zij was reeds overleden	1	1
	2. Werkloos	2	2
	3. Gepensioneerd (of met brugpensioen, prepensioen, enz.)	3	3
	4. Huisvrouw/-man	4	4
	5. Langdurig ziek/gehandicapt	5	5
	6. Ongeschoolde arbeider/arbeidster	6	6
	7. Geschoolde arbeider/arbeidster	7	7
	8. Bediende	8	8
	9. Ambtenaar	9	9
	10. Onderwijzer/leerkracht/docent	10	10
	11. Hoger bediende/kader	11	11
	12. Kleine zelfstandige/handelaar	12	12
	13. Landbouwer	13	13
	14. Vrij beroep	14	14
	15. Zelfstandig ondernemer	15	15

2.11.2.3 Duiding van de vraag

Voor dit meetinstrument worden de items uit vragen SD12 en SD13 integraal overgenomen en samengevoegd. Items 1 tot en met 5 zijn afkomstig uit vraag SD12. Er wordt een uitzondering gemaakt voor de volgende categorieën van vraag SD12, omdat deze een korte periode in de tijd betreffen: 'op zoek naar eerste werk', 'op tijdelijk ziekte- of bevallingsverlof', en 'met verlof zonder wedde/loopbaanonderbreking'. Items 6 tot 15 zijn exact dezelfde als in vraag SD13.

Tabel 2.28. Arbeidssituatie ouders bij leeftijd respondent 12-14 jaar (OUD4); kolompercentages.

	Percentage vader	Percentage moeder
1. Niet van toepassing: hij/zij was reeds overleden	3,8	2,3
2. Werkloos	0,9	1,3
3. Gepensioneerd (of met brugpensioen, prepensioen, enz.)	1,9	1,1
4. Huisvrouw/-man	0,1	49,8
5. Langdurig ziek/gehandicapt	2,0	0,7
6. Ongeschoolde arbeider/arbeidster	19,8	7,1
7. Geschoolde arbeider/arbeidster	18,6	5,4
8. Bediende	14,9	12,9
9. Ambtenaar	7,2	2,0
10. Onderwijzer/leerkracht/docent	2,2	3,6
11. Hoger bediende/kader	4,0	0,6
12. Kleine zelfstandige/handelaar	8,3	5,8
13. Landbouwer	6,5	3,7
14. Vrij beroep	2,2	0,5
15. Zelfstandig ondernemer	7,5	3,2
<i>N</i>	3884	3921

2.11.3 Cultuurparticipatie van de ouders

2.11.3.1 Omschrijving

Vraag OUD6 peilt naar het culturele gedrag van de ouders op het moment dat de respondenten tussen 12 en 14 jaar oud waren. Aan de respondenten wordt gevraagd om voor elk van de elf activiteiten aan te geven of de ouders deze activiteit toen deden of niet.

2.11.3.2 Vraagstelling

OUD6	Ik wil u nu enkele vragen stellen die peilen naar welke activiteiten uw ouders of één van uw ouders deden toen u tussen 12 en 14 jaar oud was? Ik zal een lijst met activiteiten voorlezen. Zeg telkens ja wanneer minstens één van uw ouders die activiteit deden, neen wanneer ze dat niet deden.		
		Ja	Neen
	1. Een museum of tentoonstelling bezoeken	1	0
	2. Een toneel-, ballet- of dansvoorstelling bijwonen	1	0
	3. Naar de bioscoop gaan	1	0
	4. Monumenten, kerken of historische gebouwen bezoeken	1	0
	5. Naar een concert van klassiek muziek of opera gaan	1	0
	6. Naar een concert van popmuziek, rock, folk, wereldmuziek, dance, jazz of blues gaan	1	0

OUD6	Ik wil u nu enkele vragen stellen die peilen naar welke activiteiten uw ouders of één van uw ouders deden toen u tussen 12 en 14 jaar oud was? Ik zal een lijst met activiteiten voorlezen. Zeg telkens ja wanneer minstens één van uw ouders die activiteit deden, neen wanneer ze dat niet deden.	Ja	Neen
	7. Een kunstzinnige hobby beoefenen zoals zang, dans, muziek, schilderen, tekenen, beeldhouwen	1	0
	8. Romans lezen	1	0
	9. Lid van socio-culturele vereniging (vrouwenvereniging, hobbyclubs, gezinsvereniging, ...)	1	0
	10. Lid van sociale beweging zoals een vredesbeweging, mensenrechtenorganisatie, natuurvereniging, ...	1	0
	11. Lid van bibliotheek	1	0

2.11.3.3 Duiding van de vraag

Om de cultuurparticipatie van de ouders te meten is geen internationaal gevalideerd meetinstrument voorhanden. Het culturele verleden van de ouders van de respondent wordt zowel in Nederlands onderzoek (Sociaal Cultureel Planbureau, 2000) als in Amerikaans onderzoek (Iyengar, 2013) bevraagd. We stellen echter vast dat de selectie van de mogelijke culturele activiteiten arbitrair lijkt en gekozen werd in functie van de gebruikte cultuurdefinitie. De selectie blijft vooral beperkt tot de deelname aan ‘schone kunsten’. In de lijn van de brede cultuurdefinitie die wij hanteren, willen we een evenwichtige lijst van culturele activiteiten opstellen, die niet beperkt is tot kunstenparticipatie. We breiden de antwoordopties daarom uit met bioscoopbezoek, het actief beoefenen van kunstzinnige hobby’s en het lidmaatschap van verenigingen.

Omdat we werken met een retrospectieve vraag die vooral voor oudere respondenten moeilijk te beantwoorden kan zijn, vragen we niet naar de deelnamefrequentie, maar wordt de vraag beperkt tot het al dan niet participeren.

2.11.3.4 Literatuur

Iyengar, S. (2013). *How a nation engages with art highlights from the 2012 survey of public participation in the arts. Summary report*. Washington D.C.: National endowment for the arts.

Sociaal Cultureel Planbureau (2000). *Sociaal en Cultureel Rapport 2000. Nederland in Europa*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Tabel 2.29. Cultuurparticipatie ouders (wanneer leeftijd respondent 12-14 jaar) (OUD6).

	Percentage deelnemers	N
1. Een museum of tentoonstelling bezoeken	24,8	3853
2. Een toneel-, ballet- of dansvoorstelling bijwonen	25,5	3858
3. Naar de bioscoop gaan	38,0	3863
4. Monumenten, kerken of historische gebouwen bezoeken	31,5	3861

	Percentage deelnemers	N
5. Naar een concert van klassiek muziek of opera gaan	12,3	3864
6. Naar een concert van popmuziek, rock, folk, wereldmuziek, dance, jazz of blues gaan	11,8	3867
7. Een kunstzinnige hobby beoefenen zoals zang, dans, muziek, schilderen, tekenen, beeldhouwen	13,2	3877
8. Romans lezen	39,0	3875
9. Lid van socio-culturele vereniging (vrouwenvereniging, hobbyclubs, gezinsvereniging, ...)	25,3	3853
10. Lid van sociale beweging zoals een vredesbeweging, mensenrechtenorganisatie, natuurvereniging, ...	4,9	3870
11. Lid van bibliotheek	25,5	3856

2.11.4 Participatief verleden van de respondent

2.11.4.1 Omschrijving

De vragen OUD5a en OUD5b peilen naar het participatieve verleden van de respondent. Aan de respondenten wordt gevraagd om voor elk van de dertien voorgelegde activiteiten aan te geven of ze er al dan niet aan deelnamen op 12 tot 14-jarige leeftijd. Indien een activiteit gedaan werd, wordt de respondenten gevraagd om de verbanden waarin ze die activiteit uitoefenden aan te duiden.

2.11.4.2 Vraagstelling

OUD5a	Ik wil u nu enkele vragen stellen over mogelijke activiteiten die u zelf deed toen u tussen 12 en 14 jaar oud was. Ik zal een lijst met activiteiten voorlezen. Zeg telkens ja wanneer u die activiteit toen deed, neen wanneer u die niet deed.						
				OUD5b Zo ja, in welk verband oefende u die activiteit uit?			
		Ja	Neen	Alleen	Met ouders	In schoolverband	Met vrienden niet in schoolverband
	1. Een museum of tentoonstelling bezoeken	1	0	1	2	3	4
	2. Een toneel-, ballet- of dansvoorstelling bijwonen	1	0	1	2	3	4
	3. Naar de bioscoop gaan	1	0	1	2	3	4
	4. Monumenten, kerken of historische gebouwen bezoeken	1	0	1	2	3	4
	5. Naar een concert van klassiek muziek of opera gaan	1	0	1	2	3	4

OUD5a	Ik wil u nu enkele vragen stellen over mogelijke activiteiten die u zelf deed toen u tussen 12 en 14 jaar oud was. Ik zal een lijst met activiteiten voorlezen. Zeg telkens ja wanneer u die activiteit toen deed, neen wanneer u die niet deed.						
				OUD5b Zo ja, in welk verband oefende u die activiteit uit?			
		Ja	Neen	Alleen	Met ouders	In school-verband	Met vrienden niet in school-verband
	6. Naar een concert van popmuziek, rock, folk, wereldmuziek, dance, jazz of blues gaan	1	0	1	2	3	4
	7. Een kunstzinnige hobby beoefenen zoals zang, dans, muziek, schilderen, tekenen, beeldhouwen	1	0	1	2	3	4
	8. Romans lezen	1	0				
	9. Lid van jeugdvereniging, jeugdbeweging, jeugdhuis	1	0				
	10. Lid van culturele vereniging of vereniging voor kunstbeoefening	1	0				
	11. Lid van sociale beweging zoals vredesbeweging, mensenrechtenorganisatie, natuurvereniging,	1	0				
	12. Lid van bibliotheek	1	0				
	13. Lid van een sportclub	1	0				

2.11.4.3 Duiding van de vraag

Onderzoek heeft aangetoond dat participatie op jonge leeftijd samenhangt met de latere activiteitsgraad (o.a. Nagel, 2004; Lievens & Waeghe, 2011). We nemen 12 tot 14 jaar als referentieleeftijd. De Participatiesurvey 2009 gaf aan dat dit de leeftijdsperiode is die de meeste respondenten zich het best herinneren, mede omdat het een belangrijk moment in de schoolloopbaan is.

Omdat we willen nagaan op welke manier participatie uit het verleden samenhangt met het huidige participatiepatroon, bevragen we de sociale context waarin de verschillende activiteiten werden uitgeoefend. In de antwoordmogelijkheden bieden we de traditionele socialiserende instanties aan: 'ouders' (primaire socialisatie), 'school' en 'vrienden' (secundaire socialisatie). Omdat ook alleen geparticipeerd kan worden, voegen we nog een extra categorie toe. De activiteiten worden overgenomen uit de vraag OUD6. Een activiteit werd toegevoegd ten aanzien de survey in 2009, namelijk 'lid van een sportclub'.

2.11.4.4 Literatuur

Nagel, I. (2004). *Cultuurdeelname in de levensloop*. Utrecht:ICS.

Lievens, J. & Waage, H. (2011). *Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de participatiesurvey 2009*. Leuven: Acco-Academic.

Tabel 2.30. Participatie in jeugdijaren (tussen 12 en 14 jaar oud) (OUD5a).

	Percentage deelnemers	N
1. Een museum of tentoonstelling bezoeken	41,2	3931
2. Een toneel-, ballet- of dansvoorstelling bijwonen	38,4	3936
3. Naar de bioscoop gaan	63,6	3939
4. Monumenten, kerken of historische gebouwen bezoeken	41,4	3935
5. Naar een concert van klassiek muziek of opera gaan	9,7	3944
6. Naar een concert van popmuziek, rock, folk, wereldmuziek, dance, jazz of blues gaan	14,7	3942
7. Een kunstzinnige hobby beoefenen zoals zang, dans, muziek, schilderen, tekenen, beeldhouwen	26,6	3945
8. Romans lezen	35,2	3939
9. Lid van jeugdvereniging, jeugdbeweging, jeugdhuis	45,0	3946
10. Lid van culturele vereniging of vereniging voor kunstbeoefening	5,7	3946
11. Lid van sociale beweging zoals vredesbeweging, mensenrechtenorganisatie, natuurvereniging, ...	2,6	3944
12. Lid van bibliotheek	49,8	3939
13. Lid van een sportclub	43,8	3943

Tabel 2.31. Verband culturele activiteiten in jeugdijaren (tussen 12 en 14 jaar oud) (OUD5b); enkel voor participanten; rijpercentages.

	Percentages deelname-verband				N
	Alleen	Met ouders	In school-verband	Met vrienden niet in school-verband	
1. Een museum of tentoonstelling bezoeken	2,5	40,1	84,6	7,6	1620
2. Een toneel-, ballet- of dansvoorstelling bijwonen	3,3	36,4	69,4	15,8	1511
3. Naar de bioscoop gaan	8,5	43,9	24,3	61,3	2504
4. Monumenten, kerken of historische gebouwen bezoeken	1,9	51,7	69,2	6,4	1629
5. Naar een concert van klassiek muziek of opera gaan	2,8	54,8	41,0	14,0	383
6. Naar een concert van popmuziek, rock, folk, wereldmuziek, dance, jazz of blues gaan	4,4	37,6	11,2	63,3	580
7. Een kunstzinnige hobby beoefenen zoals zang, dans, muziek, schilderen, tekenen, beeldhouwen	46,5	8,6	25,1	37,8	1050